

סיוע לתושבים חוזרים במשרד לקליטת העלייה

הגשת בקשה לסיוע בחו"ל – ניתן להגיש בקשות לסיוע בחו"ל בנושא מדענים ויזמות עסקית, באמצעות הקונסוליות הישראליות ברחבי העולם.

אישור הסיוע מותנה בהחלטת הוועדה לתושבים חוזרים בארץ. האישור הסופי יינתן בארץ, רק לאחר בדיקת מעמד הזכאות וקבלת אישור "תושב חוזר" בישראל.

הגשת בקשה לסיוע בארץ – לקבלת אישור "תושב חוזר" יש לפנות, עם כל המסמכים, ליועצת קליטה אישית בלשכת משרד הקליטה הקרובה למקום המגורים, אישור זה מאפשר קבלת סיוע ממשרד הקליטה.

סוגי הסיוע

א. הנחה במחיר כרטיס טיסה ומטען נלווה

על-פי הסכם בין משרד הקליטה וחברת "אל-על", תינתן הנחה במחיר כרטיסי הטיסה, בכיוון אחד לישראל, ל"תושב חוזר". המחיר המוזל והתנאים המיוחדים ניתנים בטיסות "אל-על" בלבד. כמו כן, תינתן זכאות לתוספת מטען נלווה לכל נוסע מעל גיל שנתיים, ללא תשלום נוסף.

את כרטיסי הטיסה יש לרכוש ישירות בסוכנות "אל-על" ולא באמצעות סוכן. **אישור להנחה עבור חברת "אל-על" ניתן לקבל בקונסוליות הישראליות. את ההנחה ניתן לממש בחו"ל בלבד!**

ב. תעסוקה

"תושב חוזר" שלא נקלט בתעסוקה, עשוי לקבל סיוע מהמשרד לקליטת העלייה.

1. מענק הבטחת הכנסה

- מענק הבטחת הכנסה ניתן במקרה **ששני בני הזוג** הם דורשי עבודה. חובת ההתייצבות חלה על שני בני הזוג, התושב החוזר יתייצב במשרד הקליטה.
- משך הזכאות לסיוע משרד הקליטה – **עד 3 חודשים במהלך השנה הראשונה** לחזרתם ארצה.
- זאת בתנאי שלא קיבל הצעת עבודה מתאימה משירות התעסוקה או ממשרד הקליטה במהלך ההתייצבות.
- אם אחד מבני הזוג פטור מהתייצבות, עליו להציג אישור, כנדרש, כדי לקבל את המענק עבור המשפחה.
- אם אחד מבני הזוג עובד, אין למשפחה זכות לקבלת הבטחת הכנסה.
- אם שכרו של בן הזוג העובד נמוך משכר מינימום, יוכל לפנות אל **המוסד לביטוח לאומי** לבדיקת אפשרות קבלת השלמת הכנסה.

- משפחה שבה אחד מבני הזוג מקדים את שובו ארצה, לא תקבל הבטחת הכנסה, אלא אם כן ימציא בן הזוג שחזר, הוכחה על אי יכולתו של בן הזוג שנותר בחו"ל לתמוך במשפחתו. הכוחה יכול לשמש תצהיר בית משפט בישראל, שכן הזוג נשאר בחו"ל ואינו מפרנס אותם.
- כמו כן, עליו להציג מסמך המעיד על הסכמתו של בן הזוג שנותר בחו"ל להבאת הילדים לישראל.
- רצוי להתייב במשרד הקליטה בתחילת החודש, כדי ליהנות מתשלום עבור חודש מלא. עבור התייבבות בחלק מהחודש, מקבלים את החלק היחסי של התשלום. תשלום עבור חלק מהחודש, נחשב כאחד משלושת חודשי הזכאות, ללא אפשרות השלמה.
- גובה המענק נקבע לפי גודל המשפחה ומשתנה מעת לעת.
- קבלת הבטחת הכנסה ממשרד הקליטה תעשה לאחר הוצאת אישור "תושב חוזר", על סמך התייבבות של שני בני הזוג.
- התשלום מועבר ישירות לחשבון הבנק של הפונה, **על כן יש לפתוח חשבון בנק.**
- סיוע משרד הקליטה מותנה בהמצאת אישור מהביטוח הלאומי על אי הגשת תביעה להבטחת הכנסה ואי קבלת סיוע מהביטוח הלאומי.
- בתום קבלת הסיוע ממשרד הקליטה, ניתן לפנות לביטוח הלאומי לבדיקת אפשרות המשך סיוע בהבטחת הכנסה מהביטוח הלאומי.

2. קורסים להסבה ולהכשרה מקצועית, רישוי והסמכה

- משרד הקליטה מקיים קורסים לשירותם של העולים החדשים. לעיתים, תושבים חוזרים, יכולים להשתלב בקורסים אלה, כמו כן ישנם קורסים של משרד התמ"ת וקורסים פרטיים.
- "תושב חוזר" שאושרה זכאותו לסיוע בקורס הסבה או הכשרה מקצועית או קורסים לרישוי או הסמכה במקצועו, עשוי לקבל דמי קיום בתקופת הקורס ע"פ נוהלי המשרד. הסיוע יינתן למשתתפים בקורסים מקצועיים שנמשכים עד שנה, ע"פ המלצת משרד הקליטה, שירות התעסוקה או גורם מקצועי מוסמך.
- התושב החוזר יכול להשתלב במערך הקורסים של משרד התמ"ת (תעשיה, מסחר ותעסוקה), מותנה בקבלת הפנייה של שירות התעסוקה/משרד הקליטה.
- משרד הקליטה מקיים גם השתלמויות ערב עבור אנשים עובדים, רצוי לעקוב אחר הפרסומים בלשכות משרד הקליטה.

3. השתתפות באגרת בחינות

- "תושב חוזר" יהיה זכאי להשתתפות במימון אגרת בחינות הרישוי לקבלת רשיון לעסוק במקצועו בישראל עד לתקרה הקבועה בנהלים. על כן, בחלק מהמקצועות יהיה זכאי להשתתפות חלקית בלבד.
- במקרים בהם קיימים מספר מבחני רישוי, יסייע המשרד סיוע חלקי (לדוגמה: בחינות לעו"ד - הסיוע ינתן בגין בחינות ב"דיני ישראל" ולא בגין הבחינות הסופיות).

להלן פירוט מקצועות אקדמיים בהם נדרשת בישראל בחינת רישוי לבעלי דיפלומה מחו"ל, והמוסדות המקנים רישון:

- משרד הבריאות - מקצועות רפואיים ופרה־רפואיים; פסיכולוגים קליניים
- משרד החקלאות - וטרינרים
- לשכת עורכי הדין - עורכי דין
- מועצת רואי חשבון - רואי חשבון

4. השתתפות בשכר לימוד בקורסים חיצוניים

ההשתתפות תינתן רק בקורסים שאינם קיימים במערכת הממשלתית ושמגדילים את סיכויי המשתתף למצוא עבודה מתאימה. תושב חוזר עשוי לקבל השתתפות בשכר לימוד בקורס, בהתאם לנוהלי משרד הקליטה.

5. קידום השמה של אקדמאים בתעסוקה במשרדי המחשלה, במוסדות ציבור ובמגזר הפרטי.

"תושב חוזר" שהוכר כזכאי לסיוע בתעסוקה ומצא עבודה במוסד ממשלתי, ציבורי או במגזר הפרטי, אך במקום העבודה עדיין אין תקן פנוי עבורו, עשוי לקבל השתתפות במימון משכורתו לתקופה של 6 חודשים, לעיתים תוארך התקופה עד 12 חודשים. הבקשה לסיוע תידון בוועדה, על סמך פניית המעסיק. לאחר אישור הוועדה, יועבר הכסף ישירות למוסד המעסיק. הסיוע חל גם על רופאים. תושבים חוזרים ללא השכלה אקדמאית זכאים לסיוע במגזר הפרטי בלבד.

6. אמנים

- "תושב חוזר" שהוכר ע"י המשרד לקליטת העלייה כ"אמן" והמציא תעודות מקצועיות כנדרש, עשוי לקבל סיוע מהמשרד.
- אמנים חוזרים זכאים להגיש בקשה לסיוע במהלך 24 חודשים מיום חזרתם ארצה.
- הכרה כ"אמן" יכולה להיעשות ע"י פנייה לוועדה המקצועית במשרד הקליטה או תינתן למי שהתקבל לעבודה בתחומו ב"מוסד מוביל" בארץ, בהתאם לנוהל אמנים.
- הוועדות המקצועיות פועלות בתחומים הבאים: אמנות פלסטית, מוזיקה, אמנויות התיאטרון והבמה הקלה, מחול, קולנוע וטלוויזיה, ספרות.
- הסיוע הראשוני ניתן כמענק כספי חד פעמי לרכישת כלים מקצועיים או ציוד.
- אמן שיוכר ע"י הוועדה המקצועית כאמן מצטיין, יומלץ לקבלת סיוע נוסף גם מהוועדה הבין־משרדית לקליטת אמנים מצטיינים וכן מקרנות וממוסדות אחרים.
- אמן יקבל גם סיוע בחשיפה, כגון: פרסום ספר ראשון בארץ, הקלטה ראשונה, קונצרט או הופעה ראשונה, תערוכה, קטלוג, השתתפות בירידים ואירועים

- וכו'. כמו כן, האמן זכאי לסיוע בתעסוקה, כגון: קורסים ייחודיים לאמנים וסיוע בקידום השמה בתעסוקה ע"י מימון שכר (המימון יועבר למוסד המעסיק).
- **גופים אמנותיים חדשים**, שהוקמו ע"י אמנים עולים ו/או תושבים חוזרים, יכולים לקבל תמיכה כספית ממושכת עד 5 שנים (לדוגמה: שכר אמנים, חזרות, תלבושות, תפאורה, פרסום וכו').

לקבלת מידע יש לפנות, לאחר השיבה ארצה, ליועצת קליטה אישית בלשכת משרד הקליטה הקרובה למקום המגורים.

ג. המרכז לקליטה במדע

אתר המק"ב www.moia.gov.il/mada/mada1.htm

המרכז לקליטה במדע (המק"ב) מסייע בקליטת מדענים עולים ומדענים "תושבים חוזרים" במערכת המחקר והפיתוח בישראל.

המק"ב פועל בשני מישורים:

1. המק"ב משמש כשירות השמה עבור הפונים אליו, ע"י יצירת קשר עם מעסיקים פוטנציאליים.
2. המק"ב משתתף במימון חלק מהוצאות העסקתם של המדענים ובחלק מהוצאות מחקרם, עפ"י קריטריונים קבועים מראש.

המק"ב מסייע לפונים שחזרו ארצה בהשמה ובמימון. לפונים טרם חזרתם ניתנים שירותי השמה בלבד, ובתנאי שציינו מועד חזרה בטווח הקרוב.

הסיוע מותנה:

- באישור הזכאות בוועדה ל"תושבים חוזרים"
 - בקבלת אישור "תושב חוזר"
 - בהחלטת הוועדה לאישור סיוע במרכז לקליטה במדע
- מדען שקיבל בעבר סיוע כ"מדען עולה", לא יוכל לקבל סיוע נוסף כ"מדען תושב חוזר".

זכאים לסיוע המרכז לקליטה במדע:

1. מדען בעל תואר שלישי, אשר עסק במחקר או בפיתוח, במשך שלוש שנים מתוך חמש השנים לפני חזרתו ארצה ופרסם לפחות שלושה מאמרים בכתבי-עת אקדמיים מוכרים או רשם לפחות שלושה פטנטים.
2. מדען בעל תואר שני, אשר עסק במחקר או בפיתוח במשך ארבע שנים מתוך שש השנים לפני חזרתו ארצה ופרסם לפחות שלושה מאמרים בכתבי-עת אקדמיים מוכרים או רשם לפחות שלושה פטנטים.
4. מדען בעל תואר שני, שגילו מתחת ל-35 שנה, יהיה זכאי לסיוע המק"ב להשמה **בתעשייה בלבד.**

5. מדען בעל תואר שני, גם ללא פרסומים: **שהוכר והתקבל ללימודי מחקר (דוקטורט)** באחת האוניברסיטאות המוכרות בישראל, יהיה זכאי למילגה, מטעם משרד הקליטה לתקופה של **3 שנים** באחד משני המסלולים:
שנה א' כקדם דוקטורט ועוד שנתיים לדוקטורט, או 3 שנים לדוקטורט.
גיל המועמד לא יעלה על 37, ב־1 באוקטובר של אותה שנה בה מוגשת מועמדותו לראשונה.
6. "מדען תושב חוזר" המתקבל להשתלמות, **פוסט־דוקטורט** באחת האוניברסיטאות, יהיה זכאי לסיוע במלגה **לשנתיים**.

סיוע למדען בקליטה בעבודה

מעסיק הקולט "מדען תושב חוזר", זכאי לסיוע בהעסקתו במשך שנה אחת, או מחצית הסיוע במשך שנתיים (גובה הסיוע משתנה מעת לעת). בנוסף, תיתכן השתתפות בהוצאות המחקר של המדען.

הסיוע יכול להינתן לשני בני זוג העומדים בקריטריונים של מדען "תושב חוזר".

לבירורים ניתן לפנות למרכז לקליטה במדע, משרד הקליטה, הקרייה, בניין 2 ירושלים, מיקוד: 91130, טלפון: 02-6752796, דוא"ל: E-mail: omrii@moia.gov.il
בתחום **הטכנולוגיה והמדעים המדויקים** ניתן לפנות לנונו ב־דוד nunub@moia.gov.il
בתחום **מדעי החיים והרפואה** ניתן לפנות לאלה בודנוב elab@moia.gov.il
בתחום **מדעי החברה והרוח** ניתן לפנות לעומרי אינגבר omrii@moia.gov.il

ד. יזמות עסקית

המשרד לקליטת העלייה מסייע ליזמים המעוניינים להקים עסק בישראל. הסיוע ניתן בתחום הייעוץ העסקי ובמימון משרד הקליטה באמצעות הלוואה.

הייעוץ מתבצע באמצעות המוקדים לטיפוח יזמות - מט"י, הפועלים ביישובים רבים בארץ. מט"י מסייע בבירור היכולת האישית לניהול עסק, בעריכת בדיקת שוק ובדיקת כדאיות העסק, בהכנת תוכנית עסקית ובקישור למקורות מימון - בנקים וקרנות. מתן ליווי אישי בשלב הקמת העסק ובמהלך השנה הראשונה של פעילות העסק בארץ.

כמו כן, מט"י מפנה לקורסים וסדנאות בתחום היזמות העסקית.

תושב חוזר זכאי להגיש בקשה לסיוע לפתיחת עסק, **תוך שנתיים** מיום חזרתו ארצה, בתנאי ששהה **3 שנים** בחו"ל וגילו למעלה מ־24 שנים ופחות מ־60 שנים.

לתושבים חוזרים מחו"ל מומלץ לפנות באמצעות האתר הפועל ב־5 שפות

כתובת האתר: www.2binisrael.org.il

באתר מידע כללי על המשק הישראלי ופרופילים עסקיים בישראל.

כמו כן, ניתן לקבל ייעוץ אישי ע"י יועץ מומחה בענף הרלוונטי באשר לפתיחת או העתקת עסק לישראל. הייעוץ לפונים מחו"ל יינתן עד לשלב בדיקת הכדאיות והסבירות הכלכלית לרעיון העסקי. הייעוץ ממומן ע"י המשרד לקליטת העלייה.

ליצירת קשר עם מט"י ולפרטים נוספים ניתן לפנות למט"י ראשון-לציון, המתמחה בפניות מחו"ל:

בטלפון: 03-9674704 ; 03-9674228

בפקס: 03-9674094

או לדוא"ל: rishon@ismaea.org.il

המשך הסיוע יינתן לאחר השיבה לארץ.

לקבלת פרטים ומידע נוסף יש לפנות ליועצת קליטה אישית בלשכת משרד הקליטה הקרובה למקום המגורים, לאחר החזרה לישראל.

ה. אולפן עברית

1. **נוער** – ילדי "תושבים חוזרים" בני 16 ומעלה, החוזרים ארצה בין החודשים אפריל-יולי, יוכלו להשתלב באולפן עברית למבוגרים בחודשי הקיץ, טרם כניסתם ללימודים סדירים בבית הספר.

ילדים בגיל בית-ספר יסודי וחטיבת ביניים, יוכלו לקבל שיעורי עזר במסגרת בית-הספר (ראו פרק חינוך).

רצוי לברר במחלקת החינוך של הרשות המקומית המצאותו של אולפן מרכזי לתלמידים עולים.

2. **מבוגרים** – "תושבים חוזרים" שרמת שליטתם בשפה העברית אינה מאפשרת להם קליטה בתעסוקה מתאימה, יוכלו ללמוד באולפנים של משרד הקליטה. אישור הלימודים באולפן מותנה בהחלטת ועדה.

* למידע נוסף, יש לפנות ליועץ קליטה אישי במשרד הקליטה באזור המגורים.

ו. חיילים בודדים

"תושב חוזר" המשרת שירות סדיר ויוכר ע"י צה"ל כחייל בודד, עשוי לקבל, בנוסף לסיוע מצה"ל, מענק כספי ממשרד הקליטה.

גם "תושב חוזר" שאיננו חייל בודד ומשרת שירות סדיר, עשוי לקבל סיוע כספי למשפחה (תשמ"ש) ממשרד הקליטה, ובתנאי שצה"ל אישר זכאות זו.

על מנת לקבל מידע וסיוע כספי של המשרד לקליטת העלייה, יש לפנות לאחת מלשכות משרד הקליטה הקרובה למקום המגורים. מידע על הזכאות לסיוע של צה"ל ניתן לקבל באמצעות נספח צה"ל בנציגויות ישראל בחו"ל ובארץ אצל משקי"ת ת"ש ביחידה הצבאית.

ז. לימודים על תיכונים לבני ישראלים זכאים

מינהל הסטודנטים מסייע לבני ישראלים הזכאים למעמד קטין חוזר או אזרח עולה (אזרח יליד חו"ל), בתקופת לימודיהם העל-תיכוניים בארץ ("תושב חוזר" לא זכאי לסיוע מינהל הסטודנטים).

אזרח עולה (אזרח יליד חו"ל) – אזרח עולה הוא מי שנולד בחו"ל להורה אזרחי ישראלי והיה זכאי למעמד "עולה" ע"פ חוק השבות, אלמלא היה אזרחי ישראלי.

קטין חוזר – אזרחי ישראלי העונה לתנאים הבאים:

- מי שהורד מישראל לחו"ל ע"י הוריו, לפני מלאת לו 14 שנים ושב לישראל לשיבת קבע בגיל 17 ומעלה, יהיה זכאי למעמד עולה ע"פ חוק השבות, אלמלא היה אזרחי ישראלי.
 - הוא והוריו שהו בחו"ל לפחות 4 שנים רצופות.
 - הוא והוריו לא היו מועסקים בחו"ל ע"י מעסיק ישראלי, פרטי או ציבורי, במשך 5 שנים שקדמו לשיבתם ארצה.
 - על הקטין החוזר להתייצב בצה"ל ולהביא אישור התייצבות, או להמציא פטור מהתייצבות.
- קטין חוזר יכול לשהות בארץ תקופה של עד 12 חודשים לתקופת לימודים או בתוכנית מוכרת ע"י הסוכנות היהודית (לצורך מימוש זכויות במכס, מוכרת תוכנית לימודית בלבד). תקופה זו תחשב כתקופת ביקור, מבלי לאבד זכויות בעתיד. **ביקור לשנה ניתן לממש פעם אחת בלבד.**

שים לב: שהות בארץ מעבר ל-12 חודשים, מפעילה את תקופת הזכויות, גם אם לא הוצאה תעודת קטין חוזר.

מינהל הסטודנטים

מינהל הסטודנטים מעניק מלגות שכר לימוד לתקופה של עד שלוש שנות לימוד, לתואר ראשון, הסמכה ותעודה (כולל שנת לימודים במכינה) ועד שנתיים לתואר שני (כולל שנת השלמות).

התלמיד נהנה גם מייעוץ והכוונה מקצועית, שיעורי עזר ופעולות חברה ותרבות. סיוע מינהל הסטודנטים מותנה גם במשך תקופת השהות בארץ, לפני הפנייה לקבלת סיוע ובגיל הפונה.

פרטים על הליכי ההרשמה, תוכניות הכנה ללימודים ותנאי הסיוע, ניתן לקבל אצל שליח עלייה במרכזי העלייה בחו"ל או במינהל הסטודנטים במחוזות משרד הקליטה בארץ.

הערה:

אזרחים עולים זכאים לסיוע כעולים במשרד הקליטה, אך לעיתים יש הבדלים הנובעים מחישוב תקופת השהות בארץ, שמשפיעים על הזכאות לסיוע. לקבלת מידע מדויק, יש לפנות בחו"ל – לשליחי עלייה של הסוכנות היהודית, בארץ – ללשכות המשרד לקליטת העלייה.

במשרדי ממשלה אחרים קיימים קריטריונים שונים לסיוע לעולים ולקטינים חוזרים. רצוי ומומלץ לברר פרטים, לפני השיבה ארצה אצל שליחי העלייה בחו"ל, או במינהל הסטודנטים אצל גב' נעמי שמואל, טלפון: 02-6214589, naomis@moia.gov.il. לשירותכם: מידע מפורט נמצא באתר האינטרנט של מנהל הסטודנטים.

www.moia.gov.il/students/students1.htm

ה. שירות קליטה – טוק

קליטה – טוק הוא שירות המופעל ע"י משרד הקליטה וחברת בזק. השירות מאפשר לך לדבר עם נציג "מרכז המידע הטלפוני" הפועל בנתב"ג, תוך כדי גלישה, מבלי להתנתק מהאינטרנט.

השיחה מתבצעת באמצעות שימוש בכרטיס הקול המותקן במחשב הגולש ושימוש בטכנולוגית VOIP, באמצעותה ניתן להעביר את השיחה על-גבי רשת האינטרנט. שיחת הטלפון מתקבלת ב"מרכז המידע הטלפוני" הפועל בנתב"ג כשיחת טלפון רגילה.

שיחת הטלפון היא ללא תשלום לגולש (במימון משרד הקליטה) ומופנית אל "מרכז המידע הטלפוני" הפועל בנתב"ג שמספרו 03-9733333.

אם זו הפעם הראשונה בה הנך משתמש/ת בשירות (באתר כלשהו), תותקן במחשב שלך תוכנה (plug-in) המאפשרת ביצוע שיחה תוך כדי גלישה ברשת האינטרנט. התקנה זו תאפשר לך להשתמש בשירות, מכל אתר בו הוא קיים, ללא צורך להתקין שוב את התוכנה. הורדת התוכנה תימשך מספר דקות (מותנה בקצב הגלישה).

כדי להשתמש בשירות, יש לוודא קיום התנאים הבאים במחשב ממנו בכוונתך לבצע את ההתקשרות: כרטיס קול, רמקולים ומיקרופון (עדיפות למערכת ראש Headset).